

Fənn üzrə tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Yeni tələbələrin fənn üzrə toplaya biləcəyi balın maksimum miqdarı 100-ə bərabərdir. Bu balın yarısı (50 balı) tələbənin semestr müddətində fəaliyyətinin nəticəsinə (cari qiymətləndirmə), digər yarısı isə (digər 50 balı) imtahanın nəticəsinə görə verilir.

Fənn üzrə cari qiymətləndirmənin nəticəsinə görə verilən maksimum 50 bala aşağıdakılar daxildir:

- 20 bal - seminar dərslərində fəaliyyətinə görə;

- 30 bal - kollokviumların nəticələrinə görə.

Qiymətləndirmə zamanı LDU-nun Elmi Şurasının 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir. İmtahan yazılı şəkildə aparılır və imtahan biletinə bir qayda olaraq fənn üzrə tədris olunan mövzulara aid 5 sual daxil edilir. Hər sual maksimum 10 bal olmaqla qiymətləndirilir (aşağıda qeyd olunan qiymət meyarına əsasən) ki, bu da toplamda fənn üzrə aralıq qiymətləndirmənin nəticəsinə görə verilən maksimum 50 balı təşkil edir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

-10 bal- tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.

-9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açır.

-8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;

-7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir

-6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.

-5 bal-tələbənin cavabında çətinliklər var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.

-4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;

- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir;

- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.

-0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahana qədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	əla	A
2.	81-90	çox yaxşı	B
3.	71-80	yaxşı	C
4.	61-70	kafi	D
5.	51-60	qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

X. Təqvim-mövzu planı: 45 saat (30 saat mühazirə, 15 saat seminar məşğələ)

№	Keçilən mühazirə mövzularının məzmunu	Müh.	Tarix
1	Mövzu: Perspektiva tarixi haqqında ilkin anlayışlar. Plan: 1. Leonardo da Vinçinin baxışları. 2. Albert Dürer perspektiva haqqında. 3. Perspektiva XIX əsrdə Rusiyada. Mənbə: [1;2;3]	2	
	Mövzu: Proyeksiyalama metodları. Plan:	2	

2	<p>1. Mərkəzi proyeksiyalama. 2. Paralel proyeksiyalama. 3. Ortoqonal proyeksiyalama. Mənbə: [1;2;3;5]</p>		
3	<p>Mövzu: Ortoqonal proyeksiyanın xüsusiyyətləri. Plan: 1. Koordinat oxları. 2. Kvadrantlar. 3. Nöqtənin iki qarşılıqlı perpendikulyar müstəviyə ortoqonal proyeksiyanması. 4. Nöqtənin üç qarşılıqlı perpendikulyar müstəviyə ortoqonal proyeksiyanması. Mənbə: [1;2;3;5;8]</p>	2	
4	<p>Mövzu: Düz xəttin proyeksiyanması. Plan: 1. Paralel düz xətlər. 2. Çarpaz düz xətlər. 3. Ümumi və xüsusi vəziyyətdə olan düz xətlərin proyeksiyası. Mənbə: [1;2;3;5;7]</p>	2	
5	<p>Mövzu: Perspektivanın növləri. Plan: 1. Düz xətti perspektiva. 2. Tonal perspektiva. 3. Rəng perspektivəsi. 4. Hava perspektivəsi. Əks perspektiva. 5. Aksonometriya. Mənbə: [1;2;3;7]</p>	2	
6	<p>Mövzu: Perspektiv təsvirdə miqyas. Dərinlik, hündürlük və en miqyasları. Plan: 1. Ümumi anlayış. 2. Dərinliyin miqyasla göstərməsi. 3. Enin miqyasla göstərilməsi. 4. Hündürlüyün miqyasla göstərilməsi. Mənbə: [1;2;3;5]</p>	2	
7	<p>Mövzu: Işığın spektrial tərkibi. Plan: 1. Axromatik və xromatik rənglər. 2. Rəngin açıqlığı və ton. 3. Rəngin parlaqlığı. Mənbə: [1;2;3]</p>	2	
8	<p>Mövzu: Proyeksiya aparatı. Plan: 1. Şəkil müstəvisinin elementləri. 2. Əşya müstəvisinin elementləri. 3. Göz səviyyəsi. 4. Üfüq xətti. 5. Fokus nöqtəsi. 6. Baxış nöqtəsi. Mənbə: [1;2;3;5;7]</p>	2	
9	<p>Mövzu: Yastı fiqurların perspektiv qurulması. Plan: 1. Düzbucaqlının perspektivəsi. 2. Kvadratın perspektiv qurulması.</p>	2	

	3. Dairənin perspektiv qurulması. Mənbə: [1;2;3;7]		
10	Mövzu: Əllə çəkilmiş şriftlərin qurulması üsulları. Plan: 1. Yazı tiplərinin növləri. 2. Şrift yazma texnikası. 3. Modul torun qurulması. 4. Əsas elementlər üzərində yazı qurma ardıcılığı. 5. Şriftin perspektivada qurulması. Mənbə: [1;2;3]	2	
11	Mövzu: Perspektivada həcm. Üçölçülülük. Plan: 1. Kubun perspektiv qurma üsulları. 2. Küçə və yolların perspektivada qurma üsulları. 3. İnsanın perspektivada qurulması metodu. Mənbə: [1;2;3;5;7]	2	
12	Mövzu: Perspektivada mebel və avadanlıqların qurulması. Eksteryredə perspektiva. Plan: 1. Frontal perspektiva. 2. Künc perspektivası. 3. Eksteryer və interyer nədir. 4. Interyerdə mebel və avadanlığın yerləşdirilməsi. 5. Fasadlar üzərində qapı-pencərənin yerləşdirilməsi. Mənbə: [1;2;3]	2	
13	Mövzu: Memarlıq metodu. Plan: 1. Planın qurulması. 2. Planda kölgələrin qurulması. 3. Perspektivada kölgələrin qurulması. Mənbə: [1;2;3;7]	2	
14	Mövzu: Qızıl ölçü – harmonik nisbət. Plan: 1. Qızıl ölçü və simmetriya. 2. Köməkçi xətt vasitəsilə peyzajın qurulması. 3. Naturadan rəsm çəkərkən görmə bucağının təyini. 5. İnsan bədənini və qızıl ölçü. Mənbə: [1;2;3]	2	
15	Mövzu: Yarımqəvrə tağların perespektiv təsvirdə qurulması. Plan: 1. Tağların perespektivada göstərilməsi. 2. Birmərkəzli tağların perespektivada təsviri. 3. İkimərkəzli tağların perespektivada qurulması. 4. Ortoqonal proyeksiyada yarımqəvrənin çəkilməsi. Mənbə: [1;2;3;5]	2	
	Cəmi:	30 s.	

No	Seminar məşğələsi	Saat	Tarix
1.	Perspektiva tarixi haqqında ilkin anlayışlar. Proyeksiyalama metodları.	2	
2.	Ortoqonal proyeksiyanın xüsusiyyətləri. Düz xəttin proyeksiyanması.	2	
3.	Perspektivanın növləri. Perspektiv təsvirdə miqyas.	2	
4.	İşığın spektral tərkibi. Proyeksiya aparatı.	2	

5.	Yastı fiqurların və əllə �ekilmis� şriftlərin qurulması üsulları.	2	
6.	Perspektivada həcm. ���l�l�l�k. Eksteryred� perspektiva.	2	
7.	Memarlıq metodu. Qızıl �l�� – harmonik nisbət.	2	
8.	Yarım�evr� tağların perespektiv təsvirdə qurulması.	1	
	Cəmi:	15 s.	

XI. Fənn üzrə tələblər, tap ırılqar: R sml rd  tonallı a, ışık v  kölgə effektinə nail olunması üsullarını, ışığın əşyaya təsiri zamanı baş verən prosesləri, r smin işlənmə texnikasını, müxtəlif əşya və canlıların anatomik x susiy tl ri və onların rəsm edilməsi texnikasını və onların tətbiqini bilməlidir.

XII. Fənnin tədrisi   n nəzərdə tutulan tədris və öyrənmə metodları:

- mühazirə, seminar, praktiki tap ırılqar;
- təqdimat v  müzakirə;
- debat;
- müstəqil i /araşdırma

XIII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- FTN 1.** Tələbələr perspektiva tarixindən məlumatları öyrənirlər;
- FTN 2.** Perspektivanın növlərini v  təsviri incəsənətdə rolunu dərk edirlər;
- FTN 3.** Xətti perspektivanın qayda-qanunlarına əsaslanaraq ətraf aləmdə gördüklərini təsvir edirlər;
- FTN 4.** T svird  fəza perspektivasını verməyi öyrənirlər
- FTN 5.** Təsviri incəsənət fənnin m ş l  növlərini tədrisi   n əsas biliklər əldə edirlər;
- FTN 6.**  traf aləmdə gördüklərini perspektivada təsvir edə bilir.

XIV. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XV. İmtahan sualları:

1. Perspektiva tarixi haqqında ilkin anlayışlar.
2. Lonardo da Vinçinin baxışları v  Albert D rerin perspektiva haqqında fikirləri.
1. Proyeksiyalama metodları.
2. Ortoqonal proyeksiyanın x susiy tl ri.
3. Koordinat oxları v  kvadratlar.
4. Nöqtənin proyeksiyalanma metodları.
5. D z xətt və onların növləri. D z xəttin proyeksiyalama metodu.
6. Perspektivanın növləri.
7. D z x tli perspektiva.
8. Tonal v  rəng perspektivası
9. Hava perspektivası.
10. Aksonometrik proyeksiya.
11.  ks perspektiv.
12. Perspektivada miqyas.
13. Dərinlik, hündürlük v  en miqyasları.
14. Işığın spektrial tərkibi.
15. Axrommatik v  xromatik rənglər.
16. Rəngin a ıqlı ı v  ton.
17. Proyeksiya aparatı nədir.
18. Şəkil və əşya müstəvisinin elementləri.
19. Düzbucaqlı v  kvadratın perspektivada qurulması.
20. Yazı tiplərinin növləri.
21. Şriftin perspektivada qurulması.
22. Perspektivada kubun qurma üsulu.
23. Frontal perspektiva.

24. Künc perspektivasi.
25. Eksteryer və interyer nədir.
26. Interyerdə mebel və avadanlığın yerləşdirilməsi.
27. Fasadlar üzərində qapı-pəncərənin yerləşdirilməsi.
28. Naturadan rəsm çəkərkən görmə bucağının təyini.
29. Memarlıq metodu və burada fasadın çertyojunun, fasad üzərində kölgələrin qurulması.
30. Memarlıq metodu ilə plan üzrə həcm perspektiv qurulması və kölgələrin göstərilməsi.
31. Qızıl ölçü və simmetriya.
32. İnsanın perspektivada qurulması metodu.
33. Yarımqövrə tağların perspektiv təsvirdə qurulması.
34. Birmərkəzli tağların perspektivada təsviri.
35. İkimərkəzli tağların perspektivada qurulması.

XVI. Kollokvium sualları:

I Kollokvium sualları

1. Perspektiva tarixi haqqında ilkin anlayışlar.
2. Lonardo da Vinçinin baxışları və Albert Dürerin perspektiva haqqında fikirləri.
3. Perspektiva XIX əsrdə.
4. Ortoqonal proyeksiyanın xüsusiyyətləri.
5. Koordinat oxları və kvadrantlar.
6. Nöqtənin proyeksiyanma metodları.
7. Düz xətt və onların növləri. Düz xəttin proyeksiyanma metodları.
8. Perspektivanın növləri.
9. Tonal və rəng, hava perspektivasi.
10. Aksonometrik proyeksiya.

II Kollokvium sualları

1. Dərinlik, hündürlük və en miqyasları.
2. Axromatik və xromatik rənglər. Rəngin açıqlığı, ton və rəngin parlaqlığı.
3. Frontal perspektiva.
4. Künc perspektivasi.
5. Proyeksiya aparatı.
6. Eksteryer və interyer nədir.
7. Əllə çəkilmiş şriftlərin qurulması üsulları.
8. Yastı fiqurların perspektiv qurulması.
9. Interyerdə mebel və avadanlığın yerləşdirilməsi.
10. Fasadlar üzərində qapı-pəncərənin yerləşdirilməsi.

Perspektiva fənninin sillabusu 6001022-Təsviri incəsənət müəllimliyi ixtisası (proqramı) üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir. Sillabus "Pedaqogika, psixologiya və incəsənət" kafedrasının 13 fevral 2026-cı il tarixli iclasında (protokol №06) müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir.

Fənn müəllimləri:

b/m. A.C. Qənbərov (müh)

m.F.A. Əlizadə (sem)

Kafedra müdiri:

dos. A.X. Əliyev